

DIAGNOZA ZJAWISKA PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z NADUŻYWANIEM ALKOHOLU I SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych w Świdwinie została opracowana przez Studio Diagnozy i Profilaktyki w Krakowie.

Badaniami objęto 100 dorosłych, przypadkowych respondentów - mieszkańców miasta, ponadto 246 uczniów trzech szkół podstawowych - 82 uczniów, gimnazjum - 90 uczniów oraz Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych i Zespołu Szkół Rolniczych - 74 uczniów.

Celem badań była analiza następujących problemów:

- spożywanie alkoholu, uzależnienie od alkoholu, działania władz w tym zakresie,
- dostępność narkotyków w środowisku lokalnym,
- używanie przez młodych ludzi substancji psychoaktywnych, w tym picia alkoholu, palenia papierosów oraz zażywania narkotyków,
- sprzedaż alkoholu i wyrobów tytoniowych osobom nieletnim,
- sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym, spożywanie alkoholu w miejscu jego sprzedaży,
- awantury i zakłócanie porządku publicznego spowodowane przez osoby spożywające alkohol.

Wyniki przeprowadzonej diagnozy przedstawiają się następująco:

Dorośli respondenci szeregując problemy społeczne jako największy wymieniają bezrobocie, dalej zubożenie społeczeństwa, na 3 miejscu alkoholizm, narkomanię szeregują na 7 pozycji, za nią znajdują się już tylko problemy mieszkaniowe i zanieczyszczenia środowiska. Wysoka pozycja zjawiska alkoholizmu jednoznacznie wskazuje priorytetowy kierunek działań, jaki powinien być realizowany przez samorząd.

Badania ujawniły, że sporym problemem jest agresywne zachowanie po spożyciu alkoholu w życiu publicznym - bójki, awantury, pobicia, wulgaryzmy. Najwięcej takich zdarzeń dotyczy młodzieży zachowującej się niestosownie, będącej pod wpływem alkoholu.

Diagnoza wskazuje, że wśród dorosłych respondentów wiedza dotycząca możliwości zdobycia substancji psychoaktywnych i prób ich użycia jest większa w populacji mężczyzn aniżeli kobiet.

Badanie wśród dzieci i młodzieży miało na celu analizę zjawiska rozpowszechnienia palenia papierosów, picia alkoholu i zażywania narkotyków, a także okoliczności towarzyszących tym zachowaniom. Z badań wynika, iż alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną używką w środowisku młodych ludzi. Do picia alkoholu przyznaje się 23,8% uczniów szkół podstawowych, 74,2% gimnazjalistów oraz 91,9% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. (wyniki te są zgodne z najnowszymi sondażami publikowanymi przez CBOS, wskazującymi alkohol jako środek najbardziej rozpowszechniony wśród młodych ludzi w porównaniu z papierosami i narkotykami). Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po różne rodzaje substancji (papierosy, alkohol, narkotyki). Najczęściej młodzi ludzie sięgają po alkohol i narkotyki w czasie wakacji oraz podczas spotkań towarzyskich (urodziny, wizyty w pubie, dyskoteci). Obniża się także wiek osób po raz pierwszy sięgających po używki. Młodzież gimnazjalna i ponadgimnazjalna dostępność do alkoholu i narkotyków uważa za bardzo łatwą, problem w dostępności wykazują jedynie dzieci ze szkół podstawowych. Niepokojący wydaje się być również odsetek rodziców, którzy nie zorientowali się kiedy ich dzieci wróciły do domu będąc po spożyciu alkoholu (gimnazjum – 69,1%), w szkołach pozostałych, odsetek ten waha się w przedziale (35-38%), a także po zażyciu substancji narkotycznej (100% szkoły podstawowe, 84,6% gimnazjum, 77,8% szkoły ponadgimnazjalne). Należy też zwrócić uwagę na 63,2% dziewcząt gimnazjalnych, które zadeklarowały sięgnięcie po narkotyk.

SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE MIASTA ŚWIDWIN

Z przeprowadzonej Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych na terenie miasta Świdwin, wynika, że problem przemocy domowej istnieje. Liczbowe wyniki Komendy Powiatowej Policji w Świdwinie przedstawiają łącznie 321 interwencji w 2009r., w tym 23 dotyczące przemocy w rodzinie, które w efekcie wskazują na 39 ofiar przemocy domowej. Ogólna liczba ujawnionych sprawców przemocy wynosi 23, z czego 19-stu z nich w momencie aktu przemocy była pod wpływem alkoholu. Choć alkoholizm nie jest nieodłącznym elementem zjawiska przemocy, to jednak powyższa liczba wskazuje na wysoką korelację spożycia alkoholu bądź uzależnienia od alkoholu, a stosowaniem przemocy wobec najbliższych.

Spośród 100 przypadkowych, dorosłych respondentów wybranych do badań, połowa z nich zadeklarowała, że zna osoby w swoim otoczeniu, które doświadczają przemocy domowej. Skala zjawiska zapewne nie jest pełna, zważywszy na fakt, że wiele z przypadków przemocy domowej w ogóle nie zostaje ujawnionych. Połowa respondentów wykazała wiedzę odnośnie miejsc/instytucji gdzie należy się zgłosić w przypadku informacji o zjawisku przemocy w rodzinie. Optymistycznym zjawiskiem jest zdecydowana większość, bo aż 84% badanych, którzy twierdzą, że nie ma żadnych okoliczności, które mogłyby usprawiedliwić stosowanie przemocy. Mieszkańcy Świdwina nie uznają także stosowania kar fizycznych wobec dzieci za dobrą metodę wychowawczą, są przeciwni jej stosowaniu. Także większość z nich opowiedziała się za słusnością wprowadzenia prawnego zakazu bicia dzieci.

Badaniom poddano także uczniów świdwińskich szkół podstawowych, gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych. Jednym z głównych pytań skierowanym do uczniów była kwestia tego jak czują się na terenie szkoły, pozwalająca ocenić w jakim stopniu uczniowie postrzegają szkołę jako środowisko im przyjazne. Uzyskane wyniki wskazują, że 2/3 uczniów ze wszystkich grup wiekowych uznaje szkołę jako miejsce, w którym czuje się dobrze. Nieznacznie odsetek ten zmniejsza się wraz ze wzrostem wieku uczniów. Na samopoczucie uczniów w szkołach znacząco wpływa postawa nauczycieli wobec swoich wychowanków. Uczniowie gimnazjum oraz szkół ponadgimnazjalnych wskazują, że nauczyciele ujawniają swoją niechęć w stosunku do uczniów osiągających słabsze wyniki w nauce.

Większość badanych uczniów wydaje się czuć bezpiecznie w środowisku szkolnym. Niewielki odsetek uczniów gimnazjalnych (11,2%) oraz (12,2%) uczniów szkół ponadgimnazjalnych uznało, że szkoła jest dla nich miejscem raczej niebezpiecznym bądź bardzo niebezpiecznym. Na bardzo częsty i częsty kontakt ze zjawiskiem przemocy na terenie szkoły wskazało 30,4% uczniów szkół podstawowych, 31,5% gimnazjalistów oraz 24,4% uczniów ponadgimnazjalnych. Odsetek uczniów będących ofiarami przemocy fizycznej sytuuje się na poziomie 30% natomiast w odniesieniu do przemocy psychicznej wynosi 50%. Niepokojącym jest odsetek gimnazjalistów – 32,2%, którzy deklarują, że nie zareagowaliby na akt przemocy dokonywany w ich obecności; choć trudno stwierdzić czy taka postawa jest wynikiem lęku, czy też obojętności wobec zjawiska przemocy.

Wyniki te wskazują, że zjawisko przemocy jest rozpowszechnione w świdwińskich placówkach oświatowych, wskazując jednocześnie na kierunki działań profilaktycznych.